

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

23. januar 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 27 (Alm. del) af 10. januar 2023 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren opgøre det demografiske træk (både i mia. kr. og pct.) i hvert af årene 2023-2030 og for perioden 2023-2030 og 2024-2030 med henholdsvis Finansministeriets sædvanlige metode og med Vismændenes metode, hvor der indregnes 10 år-til-død i forbindelse med indregning af sund aldring, jf. tabel 4.2 i publikationen ”DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi” offentliggjort i august 2020?

Spørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. FIU alm. del – spørgsmål 471.

Svar

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør hvor meget ressourceanvendelsen til offentligt forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret. Heri indgår en korrektion for delvis sund aldring idet stigende levetid betyder, at en faldende andel i hver aldersgruppe vil være i de sidste leveår, hvor sundhedsudgifterne erfaringsmæssigt er størst.

De helbredsrelaterede udgifter til personer i en given alder er betydeligt højere, hvis personerne har få leveår tilbage i forhold til personer på samme alder med flere leveår tilbage (dvs. udgifterne er højere kort før dødstidspunktet).

Korrektionen for delvis sund aldring i Finansministeriets beregninger afspejler konkret, at befolkningen opdeles i en gruppe der befinder sig i den såkaldte terminale fase, som i Finansministeriets beregninger er tre år inden dødstidspunktet, og en gruppe, der har mere end tre leveår tilbage. Udgifterne pr. person er som nævnt højere i den terminale fase. Når levetiden stiger, vil en mindre andel af hver årgang være i terminalfasen. Dermed vil gennemsnitsudgiften for personer i årgangen også være lavere.

Størrelsesordenen af korrektionen for delvis sund aldring afhænger af den valgte terminale fase. Jo flere år, der medtages, jo mere dæmpes væksten i det demografiske træk. De Økonomiske Råd (DØR) indregner en korrektion for sund aldring i det demografiske træk på 10 år-til-død.

Finansministeriets korrektion hviler på en observeret sammenhæng mellem alder, restlevetid og udgiftstræk. Metoden ligger ca. midt i mellem et scenarie, hvor der slet ikke forudsættes sund aldring (dvs. de reale udgifter forudsættes uændrede på hvert alderstrin uafhængigt af levetidsstigningen) og et scenarie, hvor der antages fuld sund aldring (dvs. udgifterne alene afhænger af restlevetiden). Et scenarie med fuld sund aldring anslås at undervurdere det demografisk betingede udgiftspres, mens et scenarie helt uden sund aldring anslås at overvurdere det demografisk betingede udgiftspres.

Væksten i det demografiske træk opgjort med hhv. 3 år-til-død og 10 år-til-død er vist i *tabel 1*.

Tabel 1
Væksten i det demografiske træk

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Akk. vækst 2023-2030	Akk. vækst 2024-2030
Mia. kr. (2023-priser)										
3 år-til-død	2¼	2½	2¾	3	3¼	3¼	3¼	3½	23½	21¼
10 år-til-død	1¼	2	2	2¼	2½	2¾	2¾	2¾	19	17¼
Pct.										
3 år-til-død	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	4,3	3,8
10 år-til-død	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	3,5	3,1

Anm.: Datagrundlaget for korrektionen 3 år-til-død er det samme som ligger til grund for *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022. Når der anvendes 10 år-til-død, er det imidlertid nødvendigt at tage udgangspunkt i alders- og restlevetidsfordelte udgifter, der ligger flere år tilbage. For at sikre et konsistent sammenligningsgrundlag beregnes 3 år-til-død og 10 år-til-død på alders- og restlevetidsfordelte udgifter der går 10 år tilbage, hvorefter den marginale virkning tillægges væksten i det demografiske træk fra *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022. Grundet forsinkelse i opdateringen af en række satser for sundhedsdata, er de alders- og restlevetidsfordelte udgifter senest opdateret med udgangspunkt i 2018.

Kilde: DREAM, Danmarks Statistik, *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*, august 2022 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister